

LO Stat

Vår sak nr: 2013-AR-00361 /13 BA

Deres ref:

Dato:14.08.2013

HØRING - NOU 2013:5 "NÅR DET VIRKELIG GJELDER"

NTL har medlemmer i alle de berørte etatene, og vil med dette levere vårt høringsinnspill til NOU 2013:5 "Når det virkelig gjelder...".

NTL ser behovet for en gjennomgang av de statlige forsterkningsressursene. Generelt mener vi at utvalgets anbefalinger i større grad burde vært basert på kunnskap og analyser, og mener derfor at det er nødvendig å følge opp utredningen med nye undersøkelser, kartlegging og analyser.

Risikoanalyser må gis avgjørende betydning for organisering av samfunnssikkerhetsfeltet. Utvalgets gjennomgang av risikobildet er god på de områdene den tar for seg. Utredningen "Nasjonalt risikobilde" er per i dag det beste bildet på sivile utfordringer, selv om vi ser visse svakheter grunnet metodevalget.

NTL savner imidlertid en vurdering av krigsrelaterte forhold. Heimvernet er tuftet på en krigstrussel. Det samme gjelder Sivilforsvaret, slik det klart kommer til uttrykk i den nye sivilbeskyttelsesloven fra 2010.

Sivilforsvarets mannskaper

Utvalget tar utgangspunkt i at Sivilforsvaret i dag har 8000 mannskaper, i tråd med måltallet. Det korrekte antallet er nærmere 6000, med et enda lavere tall for den reelle styrken etter korreksjon for at deler av mannskapene ikke lengre er i fysisk eller psykisk form til å fylle funksjonen.

Vår erfaring er at etaten har hatt store problemer med å utdanne tilstrekkelig antall mannskaper etter at skoledriften ble beskåret kraftig for et par år siden. Vi frykter at et tall på 4000 er tilpasset dagens utdanningskapasitet, snarere enn en kunnskapsbasert analyse og en avklaring av hvilke oppgaver og behov som skal dekkes.

Dersom Sivilforsvaret skal være en aktuell aktør innenfor samfunnssikkerhet må størrelsen på mannskapsstyrkene være tilstrekkelig stort til at man har tilgjengelig mannskap når det trengs. Det er videre svært viktig at mannskapene gis tilstrekkelig øving. Dessverre har ikke øving vært gjennomført ihht. Sivilforsvarets egne retningslinjer med dagens organisasjon.

NTL mener det er nødvendig med en analyse av behovet for styrkestørrelsen basert på risiko, behov og tilgjengelighet. NTL mener at en ytterligere reduksjon av Sivilforsvarets størrelse er uheldig. Dagens nivå med 8000 er i minste laget, og trolig ikke i stand til å håndtere større hendelser – langt mindre et krigslignende scenario. NTL mener at dagens måltall for mannskapene må opprettholdes og at organisasjon og ressurser justeres for å håndtere etterslepet i opplæringen.

Bedrede økonomiske rammer for de tjenestepliktige gir et positivt bidrag, men vil trolig ikke være tilstrekkelig til å løse de grunnleggende utfordringene. Det er grunn til å gjennomgå de økonomiske vilkårene for å gjøre dem mer tidsmessige og enklere.

NTL er enig i utvalgets beskrivelse av kompetansenivået for tjenestepliktige og ansatte i Sivilforsvaret som til dels varierende. Det er av stor betydning for Sivilforsvaret at det utarbeides og gjennomføres solide reformer på kompetanseområdet.

Sivilforsvarets krigsreserve

Sivilforsvaret har ikke hatt en fungerende krigsreserve på lang tid. En krigsreserve utgjør den maksimale grensen for beredskap, og i en krigssituasjon kan man derfor ikke påregne at hele reserven er i stand til å møte. NTL anser at krigsreserven er svært lavintens og et lavkostnadskrevende tiltak som kan opprettholdes med enkle midler. NTL anbefaler at det gjennomføres planarbeid for iverksettelse og drift av krigsreserven.

NTL er svært uenige i forslaget til halvering av fredsinnsettingsstyrken og nedleggelse av krigsreserven. Med dagens nivå vil en sentralisering av styrkene gi bedre stabilitet, og mulighet for forbedret rekruttering til avdelingene. Stortingets anmodning gjennom Stortingsmelding 29:2011-2012 om "økt styrke og utholdenhet" tilsier flere mannskaper og ikke færre!

Sivilforsvarets materiell

Sivilforsvaret har i dag svært begrenset mengde materiell. De store ressursene som tidligere var tilgjengelig er i hovedsak avhendet. Det er rimelig å anta at investeringsbehovet er vesentlig større enn de 30 mill. som er antydnet. Et anslag er avhengig av en analyse av hvilke oppdrag som er tenkelige, og hvor høy beredskap samfunnet vil ha. NTL mener det vil være hensiktsmessig med en grundig gjennomgang av disse forholdene, løstrevet fra økonomi. Når behovet er avdekket, bør dette danne grunnlag for budsjetteringen.

Politireserven

Primært mener NTL at Politireserven kunne være en omfattende ressurs, gitt at det ble satt av ressurser til øving og andre tiltak for styrken. NTL anser at Politireserven i så fall ville utgjort en kostnadseffektiv ressurs med stor samfunnsnytte. Dette krever imidlertid

ressurser. Dersom det ikke er vilje/ønske om å benytte disse ressursene bør reserven legges ned.

Organiseringen

NTL støtter utvalgets syn om at Heimevernet og Sivilforsvaret skal opprettholdes som egne etater, og er enige i utvalgets vektlegging av de folkerettslige forholdene.

Utvalget er opptatt av Sivilforsvarets lokale tilknytning og lokalkunnskap. Dagens Sivilforsvar er nedbygget og nedprioritert i en slik grad at det er grunn til å stille spørsmålstegn ved den reelle verdien i en lokal tilknytning. Situasjonen er svært varierende rundt i landet mht. faktisk disponible ressurser, kvaliteten på disse og ikke minst materiellet. En fortsatt lokal tilknytning krever etter vårt syn en omfattende oppskalering av Sivilforsvaret. Dersom man velger å viderefør driften på et mer moderat nivå bør man veie fordelene med lokal tilknytning opp mot fordelene ved å kunne samle større styrker og få til bedre fagmiljøer med en mer sentralisert organisering.

En navneendring av Sivilforsvaret er ikke ønskelig. "Merkevaren" Sivilforsvaret har høy verdi i hvert fall i deler av befolkningen, og har overlevd de til dels omfattende endringene av etatens rolle i sivil retning på en god måte. Det er uheldig å pålegge en allerede hardt presset etat betydelige kostnader til merking og profilering.

NTL mener at den sentrale ledelsen av Sivilforsvaret bør lokaliseres utenfor DSB. En naturlig lokalisering vil være sammen med Politidirektoratet eller selvstendig under Justis- og beredskapsdepartementet. En tettere kobling med politiet gir erfaringsmessig større tyngde og enklere samvirke med den mest sentrale aktøren i redningstjenesten. En operativ etat som Sivilforsvaret har behov for en ledelse med operativ kompetanse.

Med hilsen
NORSK TJENESTEMANNSLAG

John Leirvaag

Guro Vadstein